

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 131/07-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. mája 2007 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., M., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v M., Úradu justičnej a kriminálnej polície, Odboru skráteneho vyšetrovania, Oddelenia skráteneho vyšetrovania v M. v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-210/1-OSV-MI-2006 a postupom Okresnej prokuratúry M. v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 249/06, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. decembra 2006 doručená sťažnosť J. M. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v M., Úradu justičnej a kriminálnej polície, Odboru skráteneho vyšetrovania, Oddelenia skráteneho vyšetrovania v M. (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-210/1-OSV-MI-2006 a postupom Okresnej prokuratúry M. (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. Pn 2033/06 (správne má byť sp. zn. 1 Pv 249/06, pozn.).

Sťažovateľka uviedla, že bývala v podnájme v byte manželov Š. v M. a podľa jej vyjadrenia *„Prenájom bytu ukončili manželia Š. pre dlh na nájomnom... som sa... dohodla na vystaňovaní svojich veci... Odmietli mi vydať práčku..., chladničku..., zlaté veci, osobné veci deti... a iný majetok, všetko v hodnote minimálne 30 000.- Sk... dňa 19. 01. 2006 som podala trestné oznámenie v podateľni Okresnej prokuratúry v M. ... podanie bolo odovzdané prokuratúrou na priame vybavenie Okresnému riaditeľstvu PZ v M., ÚJ a KP, Oddeleniu skráteneho vyšetrovania... Vec dozoroval prokurátor Okresnej prokuratúry v M...“*.

Sťažovateľka okrem iného uviedla: *„Mala som preto a stále mám podozrenie o tom, že obidvaja – G. a J. Š. spáchali úmyselný trestný čin krádeže mojich veci, ktorých neboli vlastníkmi, aby mňa mohli takto nútiť k urýchlenému zaplateniu ich pohľadávky... Vo veci môjho podania začalo skrátene vyšetrovanie. (...) Za dobu od podania trestného oznámenia, t. j. od 19. januára 2006 do 01. apríla 2006 policajné orgány neurobili nijaké konkrétne úkony... Účastníkovi trestného konania, ktorým je aj poškodený, nesmú byť do cesty kladené neprimerané faktické a právne prekážky, čím by mu mohlo byť marené domáhať sa ochrany svojho vlastníckeho práva a práva na náhradu škody už v samotnom trestnom konaní zákonnými prostriedkami. (...) Poverený policajný orgán a dozor jeho vyšetrovania prokurátor OP M. nekonali v rozumnom čase, t. j. v zákonom určených lehotách a vôbec nie zákonným spôsobom, ktorý ich postup v jednotlivých realizovaných úkonoch by poškodenému dal záruky istoty v ochranu jeho majetku, v zdarné vyriešenie veci v krátkom čase... V konaní počas vyšetrovania došlo k diskriminácii dvoch mojich svedkov, ktorých policajt... odmietal vypočuť. Skutočné výpovede svedkov boli manipulované povereným policajtom... v prospech obvineného... V spise sa objavili podstatné chyby v údajoch ohľadne poškodenej...“*

V závere svojej sťažnosti sťažovateľka vo vzťahu k uzneseniam o zastavení trestného stíhania uviedla: *„Prvé rozhodnutie... obsahovalo plno chýb a nepresností... aj keď výrok znel tak, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. ... prokurátor... napadnuté uznesenie povereného príslušníka PZ M. zrušil. Druhé rozhodnutie... vyhotovil 12. 09. 2006, avšak doručil mi ho až 08. 11. 2006... Výrok znel tak, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.“*

Sťažovateľka zároveň uvádza, že prokurátor svojím uznesením č. k. 1 Pv 249/06-41 z 20. novembra 2006 sťažnosť proti uzneseniu okresného riaditeľstva zamietol.

V tejto súvislosti sťažovateľka ústavný súd žiada, aby takto rozhodol:

„1. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v M., Odbor skráteného vyšetrovania v M. spolu s dozorujúcou Okresnou prokuratúrou v M. porušili hore citované základné práva J. M. zaručené v Ústave SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd zaručujúce občanovi základné práva na ochranu vlastníctva a práva na náhradu škody pred páchatelom trestného činu.

2. J. M. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 300 000.- Sk (slovom tristotisíc slovenských korún), ktoré žalované orgány sú jej povinné vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezů Ústavného súdu SR.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľky je tvrdené porušenie jej označených základných práv postupom okresného riaditeľstva v konaní sp. zn. ČVS: ORP-210/1-OSV-MI-2006 a postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 249/06.

Konanie okresného riaditeľstva vo veci prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť J. Š., vedené pod sp. zn. ČVS: ORP-210/1-OSV-MI-2006 bolo ukončené uznesením o zastavení trestného stíhania, o ktorom po použití príslušného riadneho opravného prostriedku (sťažnosti) rozhodovala okresná prokuratúra. Z toho vyplýva, že vo vzťahu k postupu okresného riaditeľstva sa uplatňuje princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu, a preto sťažnosť v tejto časti bolo treba odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

O sťažnosti sťažovateľky ako riadnom opravnom prostriedku bol príslušný rozhodovať prokurátor podľa § 190 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku. V rámci svojej činnosti bol prokurátor ako nadriadený orgán v zmysle ustanovenia § 192 a nasl. Trestného poriadku oprávnený v plnom rozsahu posúdiť procesný postup a závery okresného riaditeľstva rozhodujúceho v prvom stupni tak po skutkovej, ako aj právnej stránke.

Na základe sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu okresného riaditeľstva o zastavení trestného stíhania prokurátor svoju právomoc uplatnil. Po preverení dodržania procesných

podmienok a preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutého uznesenia okresného riaditeľstva sťažnosť sťažovateľky ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol uznesením č. k. 1 Pv 249/06-41.

Ústavný súd pripomína, že nie je súčasťou systému orgánov činných v trestnom konaní, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Cieľom uplatňovania tejto právomoci ústavného súdu nie je primárne preskúmavanie a posudzovanie právnych názorov orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej ani preskúmavanie, či v konaní pred týmito orgánmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (III. ÚS 38/05).

Z uznesenia okresnej prokuratúry, ktoré sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom napáda, je podľa názoru ústavného súdu zjavné, že označený orgán činný v trestnom konaní na základe trestného oznámenia sťažovateľky preskúmal prípadnú trestnú zodpovednosť

v ňom označenej osoby a dospel k záveru o nenaplnení materiálnych a formálnych znakov niektorej zo skutkových podstat trestného činu konkrétnou osobou v danom prípade.

Zo záverov uznesenia okresnej prokuratúry v predmetnej veci pritom nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Ústavný súd sa vzhľadom na konkrétne okolnosti uvedeného prípadu nedomnieva, že by závery okresnej prokuratúry v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené, či arbitrárne alebo nezlučiteľné so sťažovateľkou označeným článkom ústavy a dohovoru (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru).

Ústavný súd taktiež vyslovil, že «Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (...) nie je ani oprávnenie „každého“, aby na základe jeho návrhu (podnetu) bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu voči označeným osobám. Takéto základné právo „každého“ nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku, prípadne v zákone o prokuratúre» (I. ÚS 64/96, II. ÚS 42/00).

Sťažovateľka sa cítila byť poškodená údajným prečinom a keď sa obrátila na orgány činné v trestnom konaní, požívala ochranu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Hoci z tohto práva jej nevyplývalo subjektívne právo na trestné stíhanie iného, bola oprávnená, aby tieto orgány venovali jej trestnému oznámeniu primeranú pozornosť zodpovedajúcu ich zákonným povinnostiam.

Orgány činné v trestnom konaní sú povinné trestné oznámenie prešetriť a o ňom rozhodnúť. Nikto nemá právny nárok a už vonkoncom nie ústavnoprávny nárok na to, aby jeho podaniu (v prípade sťažovateľky trestnému oznámeniu) bolo vyhovené. Ak dôkazy, ktoré boli vykonané, nedávajú podklad pre začatie alebo pokračovanie v trestnom stíhaní, nemôže policajný orgán začať konať alebo pokračovať v konaní. Keď je sťažovateľka presvedčená, že policajný orgán bezdôvodne zastavil trestné stíhanie, čím porušuje zákon (Trestný poriadok), potom je sťažnosť ako opravný prostriedok, ktorý podala, namieste. Sťažovateľka ako oznamovateľka trestného činu má zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa s jej oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán riadne

zaoberal. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal jej predstave (m. m. II. ÚS 88/99).

K porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru okresnou prokuratúrou by teda mohlo dôjsť v prípade, ak by táto nevenovala trestnému oznámeniu sťažovateľky, resp. sťažnosti voči rozhodnutiu policajného orgánu, náležitú pozornosť, čo sa však v okolnostiach prípadu podľa názoru ústavného súdu nestalo.

Tieto skutočnosti viedli ústavný súd k záveru, že sťažnosť sťažovateľky podaná proti okresnej prokuratúre je zjavne neopodstatnená v celom rozsahu namietaného porušenia základných práv, t. j. aj v rozsahu tvrdení o porušení základného práva podľa čl. 20 ústavy, preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Navyše ústavný súd konštatuje, že postupom a uznesením okresnej prokuratúry vo veci sťažovateľky nie je dotknuté jej právo na prípadnú náhradu škody uplatnením nároku voči osobám označeným v trestnom oznámení v občianskoprávnom konaní.

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky na rozhodnutie ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2007